

Ислом Нури

(23) baʼb bayāni iʼāli līm nāfiqi

37 - :... .. Fajara.

...rjh ...lbz...ry fy: 2 kt...b ...lzym...n: 24 b...b ...līm... ...lmn...fq.

23-bob. Munofiqning sifatlari baoni

37. Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumoning ijrosi: «Nabiy solallohu alayhi va sallam:« Kimda (kuyidagi) to’rtta narsa bo’lsa, haqiqiy munofiq buladi, kimda shulardan bir sifat bulsa, unday – toki ishani tark etib bo’lmaydi. xiyonat kiladi, gapira yolg’on gapiradi, ohd (vada) bersa unga vafo qilmaydi, (bo’shlar bilan) xusumatlashsa (bahs-tirishsa) fujurga o’tdi (haqiqatdan yuz o’girib, botil va tumanning gaplarini gapira boshlaydi) », dedilar».

Buxoriy (34), Muslim (58/114).

38 - :... ..

...rjh ...lbz...ry fy: 2 kt...b ...lzym...n: 24 b...b ...līm... ...lmn...fq.

38. Abu Hurayra roziyallohu bilan shug’ullanish: «Nabiy solallohu alayhi va sallam:» Munofiqning belgisi uchta: gapira yolg’on gapirish; va’da bersa ustidan chiqmaydi, omonat kuysa xiyonat qiladi », dedilar».

Buxoriy (33), Muslim (59/115).

Ислом Нури

(24) *baʿb bayāni ʿālī ʿimāni manu qāla lillāhi lilmuslimi yā kāfiri*

39 – : «Ушбу ҳадисда Қуръоннинг 107-суратида «Якофилар» деб аталган кўфиларнинг қандай бўлишининг баяни келтирилган.

Тўлиқ матни: 78-қисм, 73-бет, 73-б. м. н. к. кўфиларнинг буюри бўлган.

24- bob. Birodariga «Ey kofir», deb aytilgan kishining bundayoni qanday bulishinining bonyasi

39. Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumoning ijrosi: «Rasululloh solallohu alayhi va salam:« Qaysi musulmon odam o'z (din) birodariga «Ey kofir», deb aytgan bug'sa, boshqa bilan ulardan bir-biriga kofir bo'ldi », dedilar».

Buxoriy (6104), Muslim (60/119).

(25) *baʿb bayāni ʿālī ʿimāni manu man rabba an abhi wahā yaʿlam*

40 – : «Ушбу ҳадисда Қуръоннинг 107-суратида «Якофилар» деб аталган кўфиларнинг қандай бўлишининг баяни келтирилган.

Тўлиқ матни: 61-қисм, 5-бет, 5-б. м. н. к. кўфиларнинг буюри бўлган.

25-bob. Bilib turib o'z otasidan tongan kishining bunday qanday bo'lishini baxoni

40. Abu Zar roziyallohu anhu Nabiy solallohu alayhi va sallamning shunaqa dayotganlarini eshitgan ekan: «Bilib turib otasidan boshqasini (» Shu

Ислом Нури

eshib, qalxim yollab olgan», deb javob berdi.

Buxoriy (6766, 6767), Muslim (63/123, 124).

(26) baʼb bayāni kaʼli inʼābī alayhi vasalma sifab
līmīlī fīsq waqa

43 - ad abdi llhi bni masʼwd anay lnaʼbi alā llh
alhi wasala q

rjh lbzry fy: ktb lzymn: 36 b b wf lmmn mn n y b mmh
whw l ys

26-bob. Nabiy solallohu alayhi va sallamning «Musulmonni yigʻish fosiqlik, uni oʻldirish esa kufrdir», degan soʻzlarning baoni

43. Abdulloh ibn Masʼud roziyallohu anhunng kurashisi: «Nabiy solallohu alayhi va sallam:« Musulmonni shokish fosiqlik, uni oʻldirish esa kufrdir », dedilar».

Buxoriy (48), Muslim (64/125).

(27) bāb lā tarjī baʼd kʼfīr yarribu baʼkum riqāba
ba

44 - :
: ,.

rjh lbzry fy: 3 ktb l: 43 b b n t llm.

27-bob. Mendan keyin biringiz boshlangʻizning boʻyniga (kilich) uragan

Ислom Нури

kofirlardan bulib ketmanglar

44. Jarir ibn Abdulloh roziyallohu bilan munosabatda bo'lish: «Nabiy solallohu alayhi va salom Hajjatul-Vadodada (Vidolashuv hojida) u odamga» Odamlarga ayt kuloq solsinlar «, deb buyrdilar. Song: «Mendan keyin biringiz boshlaganingizning buyiga (kilich) uragan kofirlar bulib ketmanglar», deb aytdilar ».

Buxoriy (121), Muslim (65/127).

45 - ... : ...

... 78 kt... 95 b... m... j...z fy kw... l...rjl wylk.

45. Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumoning ijrosi: «Nabiy solallohu alayhi va sallam:« Sizlarga vayl bulsin »yoki« Holingizga vo bulsin. Mendan keyin biringiz boshlangizning boyiniga kilich uradigan kofirlar bulib ketmanglar », dedilar».

Buxoriy (6166), Muslim (66/129).

(30) ba... bayāni k...ri manu qāla m...ir...nā bi...ln...w...i

46 - ... : ...

Ислom Нури

Ўқриш қўлбўриги: 10 китоб қўлланма: 156 баъд йўқолган қўлланма қўлланма қўлланма қўлланма.

30-bob. «Falon yulduz sababli bizga yomgir yogdi», degan kishining kufri haqida

46. Zayd ibn Xolid Al-Juhaniy roziyallohu va munozarasi: «Rasululloh solallohu alayhi va salom biz Xudoga topshirilgan bombardimon namozini o'qib berdilar. Ўsha kecha yomgir yoqqan edi. Namozni o'qib bulgach, odamlarga yozlandilar-da: «Rabbingiz nima deganini bilasizmi?» – deb so'radilar. «Allox va Rasuli biluvchiroq», deb javob berishdi. Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Rabbingiz:« Bandalarimdan menga shunday olib kelinmoqda va kofir bo'lib tong otilganlar bor. Kim: «Ollohning fazli va davomi bilan bizni yomg'ir qiladi», degan bulysa, ana shu narsaga sabab bo'lgan, (yomg'ir yogdiradi deb e'tirof etilgan kilinadigan) yulduzga kofir bu'lgandir. Ammo, kimki «Falon-falon yulduz sababli bizga yomgir yogdi» degan bylsa, ana shu kishi menga kufri keltirib, yulduzga shunday qilib keltirgan », dedi».

Buxoriy (846), Muslim (71/135).

(31) ba'ib qildadaqli qala q'anay q'bay q'l'an'ari mina q'l'māni

47 - q'ad'y q'anas q'ani q'l'na'bi q'alay q'llhu q'alay'hi vasal'ma qāla: q'y'q' q'l'māni q'b'q' q'l'q'q' q' q' q' q'

Ўқриш қўлбўриги: китоб қўлланма: 10 баъд қўлланма қўлланма қўлланма.

31-bob. Anoslarni yaxshi ko'rishga o'xshashidan ekaniligi isbotlangan

47. Anas ibn Molik roziyallohu bilan shug'ullanish: «Nabiy solallohu alayhi

қо'йлиши баони

50. Abu Hurayra roziyallohu bilan munosabatda bo'lish: «Rasululloh solallohu alayhi va salamdan» Eng qo'shimcha amal qaysi? » - deb so'radi. «Allox va Rasuliga bundayon keltirib», dedilar. «Undan keyinchi?» - deb so'radi. «Alloxning yulida jixod kilish», dedilar. «Undan keyinchi?» - deb so'radi. «Mabrur (amallari to'liq baholanadi, Olloh huzurida maqbul bulgan) haj», deb javob berilar ».

Buxoriy (26), Muslim (83/151).

51 - **Ala rakaa qala: fi inu lam af alu qala: tadad inna sa mina ls ra fi naha ta ta ta ta**

Arjh lbzry fy: 49 kt lqt: 2 b b y lrqb fl.

51. Abu Zar roziyallohu bilan munosabati: «Nabiy solallohu alayhi va sallamdan» Eng ko'p ishlatiladigan amal qayi? » - deb so'radim. «Alloxga bundayondirish va Uning yulida jixat kilish», dedilar. «Qaysi kulni ozod qilib qo'ydimi?» - deb so'radim. «Puli qiymat, egaligiga qadrlil bulganini», dedilar. «Agar buni qilmasamchi (bunga qodir bulmasamchi)?» - deb so'radim. «Bir ish qilayotgan odamga (xunarmandga) yordam berasan, yo'q ish qilayapti, deb kelmaydgan kishining ishini baxorib berasan», dedilar. «Buniy ham qilmasamchi?» - deb so'radim. «Odamlarga yomonlik qilgandan tegilasan, chunki, bu o'zing uchun kiladigan sadaqangdir», deb aytdilar ».

Ислом Нури

Buxoriy (2518), Muslim (84/152).

52 - ...
:...
... .

...rjh ...lbzry fy: 9 k t m w y t l l 5 : b b f l l l l l u q t h .

52. Abdulloh ibn Mas'ud roziyallohu bilan munosabati: «Nabiy solallohu alayhi va salamdan» Ollohga eng suyakli amal qaysi? » - deb so'radim. «Har kuni o'qilgan namoz», dedilar. «Undan keyin-chi?» - deb so'radim. «Keyin ota-onaga yaxshilik qilish», dedilar. «Undan keyin-chi?» - deb so'radim. «Alloxning yulida jixad kilish», deb javob berdilar. Abdulloh ibn Mas'ud aytadi: «Menga shularni aytilar. Agar yangi ko'rikni so'raganimda (suyukli amaliyotlardan) ko'prog'ini aytilarlar ».

Buxoriy (527), Muslim (85/156).

(35) ba u ka ni ls r ki aq ba a l n bi wabayani a amihā ba dah

53 - ...
, ...
... : ... , ... : ... mā ay qāla:
... anu t ān a xali ala a jariqa

...rjh ...lbzry fy: 65 k t l t f s y r t f s u r s r l b q r 3 : b b k w h t l : (f l t j l w l h h h n d d)

35-bob. Shirk gunohlaringning eng yomoni ekanligi va undan keyingi katta gunohlar baoni.

Ислом Нури

53. Abdulloh ibn Mas'ud roziyallohu sabablarini muhokama qilish: «Nabiy solallohu alayhi va salamdan» Ollohning yonidagi eng katta gunoh qaysi? » – deb so'radim. «U seni yaratgan bo'la turib, Allohga shirk keltirib», dedilar. Men: «Albatta, bu juda katta (gunoh). Undan keyin-chi? » – deb so'radim. «Sen bilan birga ovqat eyishidan (rizqidan) qurqib, bolangni o'ldirishing», dedilar. «Undan keyin-chi?» – deb so'radim. «Kushningning xotini bilan zino qilish», deb aytdilar ».

Buxoriy (4477), Muslim (86/159).

(36) baʼb bayāni l-kabāʼiri w-akubar-hā

54 - ... : ... , ... : ... , ...

...rjh ...lbzry fy: 52 ktb lshdt: 10 b b m kyl fy shhd lzw.

36-bob. Kaboir (katta gunohlar) va ularning eng katmasining baoni

54. Abu Bakra roziyallohu bilan munosabati: «Nabiy solallohu alayhi va sallam:» Sizlarga gunohlarning eng kattasi haqiqatda xabar beraymi? » – deb uch marta aytilar. «Ha, ey Rasululloh (xabar bering)», deyishdi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ollohga shirk keltiradi va ota-onaga o'q bo'ladi», dedilar-da, yonboshlab o'tirgan edilar o'tirib oladilar va: «Ogoh bo'linglar! Yolg'on gapirish ham », dedilar. Buni shuncha ko'p takrorlayverdilar oxirida «Qo'shkiydi, tug'tasalar», deb kutishadi. »

Buxoriy (2654), Muslim (87/161).

Ислом Нури

55 - :... .. .

...rjh ...lbzry fy: 52 ktb ...hdt: 10 b b m kyl fy shhd ...lzw.

55. Anas ibn Molik roziyallohu bilan shug’ullanish: «Rasululloh solallohu alayhi va salamdan katta gunohlar haqida so’rashdi. U zot: «Allohga shirk keltirdi, ota-onaga o’q bo’lyapti, bir (begunoh) jonni o’ldirish va yolg’on guvohlik berish», deb javob berishdi ».

Buxoriy (2653), Muslim (88/162).

56 - :... .. .
... .. :... .. :... ..
... .. ,... .. ,... ..
... .. ,... ..
... .. Yu ma ...fi waqa fu ...anati ...minati
...afilati.

...rjh ...lbzry fy: 55 kt ...lwy23 : b b qwl ...t : (tn ...yn y ...lwn
...mw ...l ...m ...m).

56. Abu Hurayra roziyallohu bilan shug’ullanish: «Nabiy sollallohu alayhi va salam:» Etti xalok kilovchi (gunoh) dan uzoq bulinglar «, dedilar. Odamlar «Ular qaysillar, ey Rasululloh?» - deb so’radi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Ollhga shirk keltirish, sehr, Allah harom qilingan jonni o’ldirish, - bu haqiqat (shar’iyat hukmi) bilan olib tashlangan odam mustasno - sudxurlik, etimning molini eyish, xujum kunida (hayotda) kochish, pokdomon, fahshdan uzoq katta bo’lgan mo’minalarga zino bilan tug’ilish qilasiz », deb aytishadi».

Buxoriy (2766), Muslim (89/164).

Ислом Нури

57 - ... :... .. :... ..
... ..
... .. :... ..

...rjh ...lbz...ry fy: 78 kt...b ...l...db: 4 b...b l... ysb ...lrjl w...ldyh.

57. Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumoning ijrosi: «Rasululloh solallohu alayhi va salam:» Darhaqiqat, eng katta gunohlardan o'zaro ota-onasini qidirishi «, dedillar. (Odamlar) «Ey Rasululloh, odam o'z otasi-onasini qanday chaqirdi (shunaqa bo'lishi mumkinmi?)» - deb so'radi. Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Bir kishi boshiga kishining otasini so'kadi, u esa (javob qaytarib) binoning otasini so'kadi; bu uning onasini so'kadi, u esingni onasini so'kadi (mana shu odam o'z ota-onasini so'kishni boshladi) ».

Buxoriy (5973), Muslim (90/165).

Hadisning boshiga bir lafzi bilan yuqaridagi ishlarning ma'nosini to'lqin tushunchisiz mumkin: "Qaysi musulmon odam o'z (din) birodariga " Ey kofir ", deb aytgan bug'sa, va boshqa narsadan ulg'ayganga qaytadi: agar aytganingiz bo'lsa, juda ko'p; aks vaziyatda, (kufr sifatli) oziga (birodariga "Ey kofir", deb odamga) qaytadi ". Muslim (60/120)

Abu Zar roziyallohu anhu rivoyat qilingan kurashda esa Rasululloh solallohu alayhi va salom shunday debaganlar: «Bir odam ikkinchisini fisqda, kufrda ayblamasin. Agar usha odam shu kabi bulmasa, gapi (ayblovchinning) oziga qaytadi ". Buxoriy (6045).

Hofiz Ibn Xajar Askaloni sharhi: “Mashhur rivoyatga ko’rpa, bu erda lafzning zohirida aytilganganek kofir bulib, dindan chikish emas, ne’matga kufir keltirgan (noaniq bo’rish), uni juda yaxshi ko’rganingizda tutilgan. Shunday kat’iy bir uslubda aytilishga sabab esa bu ishdan qaytarishdir. Yana bu ko’tarishda hozirgi ishni qilgan odam kofirlarga hech qanday yordam bermasligi ma’nosi bo’lishi mumkin”. “Fathul-Boriy”, Manoqib kitobi, “Yamanning Ismoilga nisbatan berilishi...” bobi, 3508-yashash sharhi.

Kim bilib turgan vaziyatda o’zining otasi bo’lib o’tgan kishini “Shu mening otam” deb da’vo kiladigan bylsa, Ollohga qarshi yolg’on so’zlabdi. Chunki Olloh uni boshga nasabdan yaralgan edi. U esa shoh-shuhrat, bo’yliq, meros ilinjida o’zini bo’shatishga odamning yordami bilan jalb qilingan tanitadi. Natijada shariyatda joiz byulgan holatlar uchun kelib chiqqani uchun (merosga xaqiqiy byulmagan kishilar uni olib ketishi, nasablarning aralashib ketishi kabi) bu ish gunohi kabilarda sanab o’tilgan. “Jannat unga haromdir”, deb qat’iy va’dadi – tahdid bilan aytilishi esa bu narsadan mutloq qaytarish uchundir. Vaholanki, shariatda qat’iy sobit qilingan boshga dalillardan bilamizki, kim Ollohga shirk keltiradigan vafot etgan bulysa (yo’qki o’limdan keyin shirkdan tavba qilinib, bunday joyga kelsa bulsa), undan boshlanadigan qanday gunoh qilingan bo’lsa ham, o’zingizni kutib olasizmi?

Hofiz Ibn Xajar Askaloni sharhi: «Fisq - Luqatda» chiqish «,» Istiqbol «va» Rasulining toatidan chiqib ketish, bo’yin tovlash «degan ma’noni bildiradi. Shariat urfida fisq isyondan yukori turadi. Bunga dalil:

Wakarahha $\text{ilay} \text{kumu} \text{lkf} \text{ra w\text{al} \text{f} \text{s} \text{ka w\text{al} \text{i} \text{ana}}$

“... Va (Olloh) sizlarga kufirni, (Olloh va payg’ambariga) etoatsizlikni va

isyonni yomoni ko'rsatib qo'ydi". («Xujurot» surasi, 7-oyat).

Hadisda musulmonning haqi ulug'ligini himoya qilish, uning tumaniga qarashli odamga fosiq huquqini berish bor ...

... "Uni o'ldirish esa kufrdir" – bu erda dindan chikaradigan kufr aytilmagan. Balki, musulmonni o'ldirish gunohi kabellardan bulgani uchun bu ishdan qat'i nazar ogoxlantirish maqsad kilingan. Bunday deyishimizga sabab shariyatda sobit qilingan boshka dalillardir. Masalan, shafolat haqidagi davomi, Olloh taoloning

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ لَا يٰۤاَفِرُوْا بِاللّٰهِ وَرُوْا بِاللّٰهِ اٰيٰتِيْ سٰرٰتًا لِّبِحٰثِ الْمَوْتِ وَالْحَيٰتِ وَالْغٰيْبِطِ
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ لَا يٰۤاَفِرُوْا بِاللّٰهِ وَرُوْا بِاللّٰهِ اٰيٰتِيْ سٰرٰتًا لِّبِحٰثِ الْمَوْتِ وَالْحَيٰتِ وَالْغٰيْبِطِ

“Albatta Alloxx Uziga (biron narsing) sherik kilinishini kechirmas. Shundan boshka gunohlarni ozi xoxlagan bandalari uchun kechiradi”, (Niso: 48) degan suzi kabilar.

Yoki bu erda “kufr” so’zi shu amalda yaxshi ko’rishi uchun aytilgan. Chunki mo’minni o’ldirish kofirlarining ishini boshladi ... «» Fathul-Boriy «, Iymon kitobi,» Mo’min ozi bilgan vaziyatda amali xabata bulib qoldi (yuki bug’lanib ketishidan) kurkishi «bobi, 48 kishilik ishtiroki.

Hofiz Ibn Xajar Askaloni sharhi: “Kofirlarning fe’lini qilib, bir-birini o’ldirishganidek ularaga yaroqsiz qo’llar, deganda ma’noda aytilgan”. “Fathul-Boriy”, Ilm kitobi, “Olimlarning gapini eshitish uchun tinchlanish” bobi, 121-ishtirokis shahar.

Bu erda kurashis sanadidagi roviylardan Muxammad ibn Zayd ibn Abdulloh ibn Umar “vayl” yakki “voy” svzlaridan qay biri biri aytilgani haqida gapirganda – ikkilangan.

Johiliyat payitda arablarda yomgир yogishini turli hil yulduzlarga nisbatan berish e'tirof etilgan. Bu xuddi hozirgi kunda g'aybiy ishlarni burjlarga nisbatan berishga ohshaydi. Rasululloh solallohu alayhi va salom yomgирni yoqish uchun ham, bo'shahmasdan ham ishlarni yoqtirishadi Xudoning hohishi bilan bulib qolishini aytishadi, shunday qilib qaytarib berishadi.